

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ**

Інститут гуманітарної підготовки та державного управління
Кафедра публічного управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІІДУ

« 31 »

08

Звітник

МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКА

РОБОЧА ПРОГРАМА

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: Усі галузі знань університету

Спеціальність: Усі спеціальності університету

Вид дисципліни: вибіркова

Робоча програма дисципліни «Молодіжна політика» призначена для студентів, які навчаються на здобуття освітнього ступеня бакалавра усіх освітніх програм та спеціальностей і обрали її для вивчення відповідно до «Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін».

Розробник:

Доцент кафедри публічного управління та адміністрування,
к.держ.упр., доцент

Л.С. Мосора

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування.

Протокол від «30» 08 2022 року № 1.

Зав. кафедри
публічного управління та адміністрування

М.С. Орлів

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Молодіжна політика» згідно з чинним РНП, розподіл по семестрах і видах навчальної роботи для різних форм навчання характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Всього		Розподіл по семестрах			
			Семестр 1		Семестр 2	
	ДФН	ЗФН	ДФН	ЗФН	ДФН	ЗФН
Кількість кредитів ECTS	4				4	
Кількість модулів	2				2	
Загальний обсяг часу, год.	120				120	
Аудиторні заняття, год., у т.ч.:	64				64	
лекційні заняття	32				32	
семінарські заняття						
практичні заняття	32				32	
лабораторні заняття						
Самостійна робота, год., у т.ч.:	56				56	
виконання курсового проекту (роботи)						
виконання контрольних робіт						
опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	16				16	
опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	22				22	
підготовка до практичних занять та контрольних заходів	10				10	
підготовка звітів з лабораторних робіт						
підготовка до заліку	8				8	
Форма семестрового контролю	Залік					

2. МЕТА ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета вивчення дисципліни – є формування у здобувачів вищої освіти знань ефективного впровадження державної молодіжної політики; визначення основних ідей, принципів, заходів політики, шляхів соціального становлення та розвитку молоді; вмінь аналізувати закономірності і основні тенденції державної молодіжної політики, обирати ефективні механізми реалізації державної молодіжної політики.

Навчальна дисципліна спрямована на здобуття студентами знань про основні засади реалізації молодіжної політики в Україні; розвиток умінь і навичок, необхідних для ефективного вирішення завдань професійної діяльності органів публічної влади, відповідальних за реалізацію державної молодіжної політики; формування цілісного уявлення про державну молодіжну політику як особливу галузь державної стратегії; практичні аспекти залучення молоді до управлінських процесів та їх активну участь в суспільних змінах; утворення та функціонування молодіжних громадських організацій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні засади молодіжної політики, її вплив на соціальний розвиток демократичної країни;
- принципи та механізми реалізації державної молодіжної політики;
- чинну нормативно-правову базу щодо регулювання молодіжної політики в Україні;
- складові молодіжної інфраструктури, в тому числі структури щодо працевлаштування та запобігання безробіттю серед молоді;

вміти:

- аналізувати українські та міжнародні законодавчі нормативно-правові акти, що визначають основи молодіжної політики;
- аналізувати внесок молоді в управлінні суспільними змінами через створення нею громадських організацій, спілок, фондів тощо;
- користуватися інструментами молодіжної політики як засобами реалізації державної політики в Україні.

Вивчення навчальної дисципліни сприяє формуванню та розвитку у студентів компетентностей:

загальних:

- Здатність реалізовувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність працювати в команді та автономно.
- Здатність вчитись та оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до письмової та усної комунікації українською мовою.

фахових:

- Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

- Уміння аргументувати вибір методів та прийнятих рішень, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення.

- Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у відповідній сфері.

- Здатність застосовувати фундаментальні і міждисциплінарні знання для успішного розв'язання завдань та пошуку можливостей для розвитку молоді.

- Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати, презентувати інформаційний матеріал щодо молодіжної політики.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен демонструвати такі **програмні результати навчання:**

- Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

- Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері молодіжної політики.

- Працювати з інформацією: знаходити, оцінювати й використовувати інформацію з різних джерел, необхідну для вирішення різних завдань.

- Уміти організувати та брати участь у волонтерських/ культурно-освітніх/ спортивних проектах, спрямованих на формування здорового способу життя/ активної громадянської позиції.

- Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

- Формулювати та критично осмислювати основні засади, принципи та особливості молодіжної політики.

- Діяти соціально відповідально та свідомо.

- Ефективно працювати як індивідуально, так і в складі команди.

3. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Тематичний план лекційних занять

Тематичний план лекційних занять дисципліни характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

	Назви модулів (М), тем (Т) та їх зміст	Обсяг	Література
		годин	
		ДФН	
М 1	Молодіжна політика: сутність, нормативно-правова база і стан реалізації	16	
Т 1.1	Молодь України: становище, уподобання та ціннісні орієнтації Зміст поняття «молодь». Молодь як соціально-демографічна група. Місце і роль молоді в поступальному розвитку суспільства. Життєвий цикл в соціальному часі людини. Молодість в життєвому циклі людини. Права, обов'язки та соціальне становлення молоді в сучасній Україні. Потреби молодих людей. Національні, загальнопланетарні, соціальні і особистісні проблеми молоді.	2	5, 9
Т 1.2	Молодіжна політика як складова державної політики України Діяльність держави стосовно молоді. Державна молодіжна політика як складова системи державної політики. Визначення поняття «молодіжна політика» та «державна молодіжна політика». Пріоритетні напрями реалізації державної молодіжної політики. Мета, завдання та пріоритети молодіжної політики. Принципи молодіжної політики.	2	2, 3, 16
Т 1.3	Нормативно-правова база з питань молодіжної політики в Україні Історія розвитку молодіжного законодавства в Україні. Сучасний стан нормативно-правового забезпечення державної політики в молодіжній сфері. Закон України «Про основні засади молодіжної політики». Національна молодіжна стратегія до 2030 р. Укази Президента України та Постанови Кабінету Міністрів України. Основні напрями удосконалення нормативно-правової бази молодіжної політики в Україні.	2	11, 12, 13, 14, 15, 16, 17
Т 1.4	Суб'єкти реалізації молодіжної політики в Україні Повноваження органів державної влади та органів місцевого самоврядування у формуванні та реалізації молодіжної політики. Основні засади діяльності українського молодіжного фонду. Організаційні та правові засади утворення і діяльності молодіжних громадських об'єднань.	2	3, 16
Т 1.5	Громадянська позиція молоді та її громадянська активність Роль молоді у формуванні молодіжної політики та реалізації молодіжної роботи. Громадянська та суспільно-політична активність молоді. Молодіжна волонтерська діяльність. Національно-патріотичні настрої молоді.	2	1, 5
Т 1.6	Взаємодія органів державної влади та молодіжного громадського руху в Україні як основа реалізації ефективної молодіжної політики Співпраця органів державної влади та молодіжного громадського руху. Координація і співпраця органів державної влади, їх взаємодія з молодіжним громадським рухом при реалізації основних напрямів молодіжної політики.	2	3, 5, 6
Т 1.7	Фінансування молодіжної політики Основа фінансування державної молодіжної політики. Види фондів (державних та комерційних), причетних до фінансування молодіжної політики. Основні напрями використання коштів у реалізації молодіжної політики. Надходження коштів у сферу молодіжної політики.	2	12, 16

	Назви модулів (М), тем (Т) та їх зміст	Обсяг	Література
		годин	
		ДФН	
Т 1.8	Зарубіжний досвід організації молодіжної політики Характеристика та принципи моделей молодіжної політики у світі. Досвід організації молодіжної політики в країнах ЄС. Модель молодіжної політики США та Японії.	2	2, 7
М 2	Реалізація основних напрямів молодіжної політики в Україні	16	
Т 2.1	Соціалізація молоді Соціалізація: сутність, фази та основні етапи Соціалізація молоді та ювентизація суспільства. Суперечність соціалізації молоді в умовах реформ. Соціалізація молоді як соціальна проблема. Особливості соціалізації студентської молоді. Ідентифікація і самоідентифікація молоді. Проблеми входження молоді в суспільне життя.	2	2, 9
Т 2.2	Теоретичні основи молодіжної роботи Становлення та розвиток молодіжної роботи в Україні. Законодавча база молодіжної роботи в Україні. Принципи та цінності молодіжної роботи. Суб'єкти молодіжної роботи. Напрями молодіжної роботи. Цифрова молодіжна робота. Молодіжна робота на рівні територіальних громад. Типологія роботи з молоддю. Форми молодіжної роботи.	2	4, 10
Т 2.3	Роль молодіжних центрів у організації молодіжної роботи в територіальних громадах Молодіжні центри як суб'єкти роботи з молоддю на рівні громади. Обґрунтування доцільності діяльності молодіжного центру. Планування роботи молодіжного центру. Організація роботи молодіжного центру. Оцінювання ефективності роботи молодіжного центру.	2	4, 10, 14
Т 2.4	Особливості реалізації прав молоді у сфері освіти Право на освіту. Пакт заради молоді – 2025. Основні причини здобувати освіту. Фактори впливу на вибір професії. Освіта як передумова виходу молоді на ринок праці. Освітня нерівність та освітня мобільність. Взаємодоповнюючі значення формальної та неформальної освіти. Теорія і практика організації неформальної освіти молоді. Гендерні відмінності вибору галузей освіти та категорій зайнятості.	4	5, 8, 16
Т 2.5	Сприяння зайнятості та працевлаштуванню молоді Правовий захист молоді з питань зайнятості. Підтримка обдарованої молоді. Гарантії молоді у сфері зайнятості та підприємництва. Рівень безробіття та зайнятості серед молоді. Найбільш популярні професії, що обирає молодь. Роль центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення у працевлаштуванні молоді.	2	16
Т 2.6	Особливості реалізації окремих прав молоді Право молоді на забезпечення житлом. Особливості реалізації прав молоді у сферах культури, туризму, оздоровлення та відпочинку, фізичної культури і спорту. Особливості реалізації прав молоді у сфері охорони здоров'я. Особливості підтримки молодих сімей, у тому числі тих, які перебувають у складних життєвих обставинах, та молодих осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах.	2	13, 16
Т 2.7	Інновації у молодіжному секторі публічної політики Формування молодіжних структур органів місцевого самоврядування в процесі децентралізації. Розвиток мережі молодіжних центрів і молодіжних просторів. Ефективні інструменти національно-патріотичного виховання молоді. Підвищення рівня компетентностей фахівців молодіжної сфери засобами неформальної освіти.	2	7, 8
Разом:		32	

3.2 Теми та зміст практичних занять

Теми практичних занять наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Тематичний план практичних занять

	Назви модулів (М), тем (Т) та їх зміст	Обсяг	Література
		годин ДФН	
М 1	Молодіжна політика: сутність, нормативно-правова база і стан реалізації	16	
Т 1.1	Молодь України: становище, уподобання та ціннісні орієнтації	2	5, 9
Т 1.2	Молодіжна політика як складова державної політики України	2	2, 3, 16
Т 1.3	Нормативно-правова база з питань молодіжної політики в Україні	2	11-17
Т 1.4	Суб'єкти реалізації молодіжної політики в Україні	2	3, 16
Т 1.5	Громадянська позиція молоді та її громадянська активність	2	1, 5
Т 1.6	Взаємодія органів державної влади та молодіжного громадського руху в Україні як основа реалізації ефективної молодіжної політики	2	3, 5, 6
Т 1.7	Фінансування молодіжної політики	2	12, 16
Т 1.8	Зарубіжний досвід організації молодіжної політики	2	2, 7
М 2	Реалізація основних напрямів молодіжної політики в Україні	16	
Т 2.1	Соціалізація молоді	2	2, 9
Т 2.2	Теоретичні основи молодіжної роботи	2	4, 10
Т 2.3	Роль молодіжних центрів у організації молодіжної роботи в територіальних громадах	2	4, 10, 14
Т 2.4	Особливості реалізації прав молоді у сфері освіти	4	5, 8, 16
Т 2.5	Сприяння зайнятості та працевлаштуванню молоді	2	16
Т 2.6	Особливості реалізації окремих прав молоді	2	13, 16
Т 2.7	Інновації у молодіжному секторі публічної політики	2	7, 8
Разом:		32	

3.3 Завдання для самостійної роботи студента

Перелік матеріалу, який вноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 4.

Таблиця 4 – Матеріал, що вноситься на самостійне вивчення

	Назви модулів (М), тем (Т) та їх зміст	Обсяг	Література
		годин	
Т 1.6	Взаємодія органів державної влади та молодіжного громадського руху в Україні як основа реалізації ефективної молодіжної політики Орієнтація на потреби молоді через молодіжні громадські організації. Види молодіжних громадських організацій.	4	3, 5, 6
Т 1.8	Зарубіжний досвід організації молодіжної політики Молодіжна політика в країнах Західної Європи та в країнах Східної Європи.	4	2, 7
Т 2.3	Роль молодіжних центрів у організації молодіжної роботи у територіальних громадах Джерела інформації про молодіжні центри. Важливість наявності молодіжних просторів у громаді. Мережа молодіжних центрів.	4	4, 10, 14
Т 2.4	Особливості реалізації прав молоді у сфері освіти Профорієнтація молоді як механізм формування свідомого професійного вибору. Престижність професій. Ставлення молоді до здобуття вищої освіти.	4	5, 8, 16

	Назви модулів (М), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин	Література
Т 2.6	Особливості реалізації окремих прав молоді Організація дозвілля та відпочинку молоді. Виховання національного свідомого, патріотично зорієнтованого молодого покоління. Створення умов для розвитку молоді як чинник забезпечення національних інтересів України.	6	13, 16
	Разом:	22	

4 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Основна література

1. Активізація молоді та залучення до діяльності з розвитку громад : практичний посібник про розвиток, досвід і досягнення громад-партнерів програми USAID «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE) в сфері реалізації молодіжної політики. Київ, 2019. 52 с.
2. Бородін Є. І. Державна молодіжна політика в Україні: механізм формування та реалізації в контексті розвитку : навч. посібник. 2-ге видання, доповнене. Дніпро: Грані, 2019. 176 с.
3. Молодіжна політика в Україні: аналітика, політика, практика. Посібник. UNICEF. Міністерство молоді та спорту України. 2021. 80 с.
4. Молодіжна робота: запитання та відповіді. Навчально-методичний посібник для фахівців, які працюють з молоддю. Київ: ДУ «Державний інститут сімейної та молодіжної політики», 2020. 84 с.
5. Участь молоді у розвитку громадянського суспільства в Україні: колективна монографія / Палагнюк Ю. В., Костєва Т. Б., Соловйова А. С. та ін. Миколаїв : Іліон, 2021. 328 с.

4.2 Додаткова література

6. Дослідження потреб молодих людей: крок за кроком : практичний посібник. Рада Європи, грудень 2021 р., 52 с.
7. Молодіжна політика в умовах децентралізації. Методичні рекомендації для спеціалістів, які реалізують державну політику в молодіжній сфері. за ред. І.В. Пешої. 2-е вид. Київ: ДУ «Державний інститут сімейної та молодіжної політики», 2019. 40 с.
8. Реформування молодіжної політики відповідно до сучасних запитів молоді та держави. Щорічна доповідь Президентів України, Верховній Раді України та Кабінету Міністрів України про становище молоді в Україні (за підсумками 2012–2021 років) / [редкол.: Попатенко М.М., гол. ред. коллег.; Бондар Т.В. та ін.]. Київ: ТОВ «Ройлайд», 2021. 100 с.
9. Участь молоді: нотатник для молодіжних центрів. Рада Європи, листопад 2021. 36 с.

10. У центрі уваги – молодіжна робота. Посібник до Рекомендації СМ/Rec(2017)4 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам про молодіжну роботу. Авторський колектив: Нік Паддісон, Сніжана Бачлія Кнох. Рада Європи, 2020. 60 с.

4.3 Інформаційні ресурси в Інтернеті

11. Про деякі заходи щодо сприяння вирішенню актуальних питань молоді: Указ Президента України від 06.01.2010 р. № 6/2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/6/2010#Text>

12. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів державної політики з питань молоді та державної підтримки молодіжних та дитячих громадських організацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.02.2012 р. № 116. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116-2012-%D0%BF#Text>

13. Про затвердження Порядку реалізації програм, проектів та проведення заходів державної політики у молодіжній сфері та сфері національно-патріотичного виховання : Наказ Міністерства молоді та спорту України від 03.03.2016 р. № 808. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0453-16#Text>

14. Про затвердження типових положень про молодіжний центр та про експертну раду при молодіжному центрі: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.12.2017 р. № 1014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1014-2017-%D0%BF#Text>

15. Про Національну молодіжну стратегію до 2030 року : Указ Президента України від 12.03.2021 р. № 94/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/94/2021#Text>

16. Про основні засади молодіжної політики: Закон України від 27.04.2021 р. № 1414-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20#n356>

17. Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми “Молодь України” на 2021-2025 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.12.2020 р. № 1669-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1669-2020-%D1%80#Text>

5. ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Форми навчання: лекції і практичні заняття, самостійна робота, консультації.

У вивченні дисципліни «Молодіжна політика» використовуються такі методи навчання: МН 1 – словесні методи (МН 1.1 – лекція, МН 1.2 – розповідь-пояснення, МН 1.3 – бесіда); МН 2 – наочні методи (МН 2.1 – ілюстрування; МН 2.4 – комп’ютерні і мультимедійні методи); МН 3 – практичні методи (МН 3.1 – вправи, МН 3.4 – практичні роботи); МН 10 – узагальнення, МН 17 – дослідницький, МН 18 – методи самостійної роботи вдома, МН 19 – робота під

керівництвом викладача, МН 20 – інтерактивні методи (МН 20.2 – дискусія, МН 20.3 – мозковий штурм, МН 20.7 – бесіда-діалог).

Контрольні заходи: усний, письмовий та тестовий контроль (МФО 5, 6, 8), залік (МФО 2).

6. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Допуск до складання заліку з дисципліни «Молодіжна політика» відбувається після виконання усіх видів робіт та завдань відповідно до робочої програми. Відпрацювання пропущених занять здійснюється у відведений для цього час відповідно до графіку проведення консультацій викладача.

Реагування на випадки недотримання академічної доброчесності здійснюється відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу.

Оцінювання здобувачів проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за співвідношенням, представленим у табл. 5.

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Навчальний матеріал (лекційний матеріал, практичні заняття та самостійну роботу) студент повинен виконувати вчасно, методично та індивідуально.

При відхиленні від графіку вивчення дисципліни та пропущених занять без поважних причин, зазвичай, стають додаткові види самостійної роботи (письмовий контроль, усна відповідь, тестовий контроль, презентація).

Таблиця 5 – Схема нарахування балів у процесі оцінювання знань студентів

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Контроль теоретичних знань модуля М1 (модульна контрольна робота 1)	26
Контроль вмінь модуля М1 (8 практичних * 3 бали)	24
Контроль теоретичних знань модуля М2 (модульна контрольна робота 2)	26
Контроль вмінь модуля М2 (8 практичних * 3 бали)	24
Усього	100

Оцінка з дисципліни «Молодіжна політика» виставляється студенту відповідно до чинної шкали оцінювання, що наведена нижче в таблиці 6. Остаточне оцінювання заліку з дисципліни проводиться відповідно до вимог чинного Положення «Про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу студентів». У разі плагіату при виконанні завдань здобувач не отримує бали і має виконати завдання повторно.

Таблиця 6 – Шкала оцінювання: національна та ECTS

Національна	Університетська (в балах)	ECTS	Визначення ECTS*	Рекомендована система оцінювання
Відмінно	90-100	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100 (відмінно)
Добре	82-89	B	Дуже добре - вище середнього рівня з кількома помилками	75-89 (добре)
	75-81	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	
Задовільно	67-74	D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	60-74 (задовільно)
	60-66	E	Достатньо - виконання задовольняє мінімальні критерії	
Незадовільно	35-59	FX	Незадовільно - потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або скласти екзамен	35-59 (незадовільно із можливістю повторного складання екзамену)
	0-34	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота	0-34 (незадовільно із обов'язковим повторним вивченням модуля)